

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 7, а во врска со член 29, став (1) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија на седницата одржана на ден 24 декември 2018 година донесе

ТАРИФЕН СИСТЕМ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС И ОРГАНИЗИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПАЗАРОТ НА ПРИРОДЕН ГАС

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

- (1) Со овој Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас (во понатамошниот текст: Тарифен систем) се уредува начинот на пресметка на надоместоците што потрошувачите треба да ги платат за користење на системот за пренос на природен гас, како и начинот и условите за пресметка и утврдување на тарифите за организирање и управување со пазарот на природен гас.
- (2) Тарифата за пренос на природен гас се пресметува со примена на Методологијата содржана во Прилог I којшто е составен дел на овој Тарифен систем.
- (3) Тарифата за организирање и управување со пазарот на природен гас се пресметува со примена на Методологијата содржана во Прилог II којшто е составен дел на овој Тарифен систем.
- (4) Тарифите пресметани и утврдени согласно овој Тарифен систем треба да овозможат остварување на одобрениот приход на вршителите на дејностите пренос на природен гас, и организирање и управување со пазарот на природен гас, во согласност со Правилникот за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на природен гас, организирање и управување со пазарот на природен гас и дистрибуција на природен гас.

Член 2

- (1) Дефинициите за одделни изрази, содржани во Законот за енергетика, се применуваат и во овој Тарифен систем.
- (2) Одделни изрази употребени во овој Тарифен систем го имаат следново значење:
  - 1) „кубен метар природен гас“ е количина на природен гас содржана во 1m³ при апсолутен притисок од 1,01325 bar и температура од 20°C,
  - 2) „ден Д“ е временски период од 24 континуирани часа, сметајќи од 08:00 часот од било кој календарски ден до 08:00 часот во следниот календарски ден,
  - 3) „месец М“ е временски период од 08:00 часот, од првиот ден на календарскиот месец до 08:00 часот, од првиот ден на идниот календарски месец,
  - 4) „квартал К“ е временски период од три последователни месеци М,
  - 5) „година Г“ е временски период сметано од 08:00 часот од првиот ден во календарската година до 08:00 часот од првиот ден во идната календарска година,

- 6) „капацитет“ е максималниот проток, изразен во кубни метри во единица време или во единица енергија во единица време, на кој корисниците на систем имаат право во согласност со одредбите од договорот за пренос на природен гас,
- 7) „гарантиран капацитет“ е преносен капацитет договорен со договор за пренос на природен гас склучен помеѓу операторот на системот за пренос на природен гас и корисникот на системот и што не може да биде прекинат од страна на операторот на системот за пренос на природен гас,
- 8) „гарантирана услуга“ е услуга понудена од страна на операторот на системот за пренос на природен гас во однос на гарантираниот капацитет на природен гас (гарантиран капацитет),
- 9) „потрошувач“ е субјект кој набавениот природен гас го користи за сопствена употреба, вклучувајќи ги и операторите на преносните и дистрибутивните системи кога купуваат природен гас заради покривање на загубите во соодветните системи,
- 10) „договор за пренос на природен гас“ е договор кој операторот на системот за пренос на природен гас го има склучено со корисник на системот точките на влеззаради извршување пренос на природниот гас,
- 11) „договорен капацитет“ е преносен капацитет во точките на влез или излез што е договорен со договор за пренос на природен гас помеѓу операторот на системот за пренос на природен гас и корисникот на системот,
- 12) „корисник на систем“ е потрошувач или купувач кој го користи или е со намера да го користи системот за пренос на природен гас, вклучувајќи го и операторот на системот за пренос на природен гас во случаите во кои тоа е неопходно за извршување на неговите функции на пренос,
- 13) „планирана годишна потрошувачка на природен гас“ е планираната потрошувачка во дадена година, определена од операторот на системот за пренос на природен гас врз основа на планираната годишна потрошувачка (количества) на корисниците на мрежата, одобрена од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика) по точките на излез, изразена во кубни метри во година ($m^3/год$),
- 14) „прекинлив капацитет“ е преносен капацитет што може да биде прекинат од страна на операторот на системот за пренос на природен гас во согласност со договорот за пренос на природен гас,
- 15) „технички капацитет на системот за пренос“ е максималниот гарантиран капацитет што операторот на системот за пренос на природен гас може да им го понуди на корисниците на системот водејќи сметка за интегритетот и оперативните услови на системот за пренос,
- 16) „достапен капацитет“ е дел од техничкиот капацитет кој сеуште не е резервиран и е достапен на системот,
- 17) „точка на влез“ е точка во која корисниците внесуваат природен гас во системот за пренос, како што се интерконекциите со соседните системи за пренос на природен гас,
- 18) „точка на излез“ е точка во која природниот гас се испорачува од преносниот систем кон корисниците, како што се потрошувачи директно поврзани на системот и дистрибутивни системи поврзани на системот за пренос на природен гас.

II. ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ

Член 3

- (1) Тарифните елементи се пресметковни големини по кои што регулираниот максимален приход на операторот на системот за пренос на природен гас се распределува на потрошувачите.
- (2) При распределување на регулираниот максималниот приход се утврдуваат следните тарифни елементи:
  - 1) тарифен елемент за капацитет во точките на влез,
  - 2) тарифен елемент за капацитет во точките на излез,
  - 3) тарифен елемент за пренесени количини на природен гас.

Член 4

- (1) Тарифниот елемент за капацитет на точките на влез во системот се определува за секој интерконектор со соседните системи за пренос на природен гас и се утврдува согласно член 8 од овој Тарифен систем.
- (2) Тарифниот елемент за капацитет во точките на излез се определува како еден тарифен елемент за сите излезни точки од системот за пренос, како што се потрошувачи директно поврзани на системот за пренос на природен гас и дистрибутивни системи поврзани на системот за пренос на природен гас и се утврдува согласно член 8 од овој Тарифен систем.
- (3) Тарифниот елемент за количина на природен гас се определува како збир од планираните количини за сите излезни точки од системот за пренос на природен гас, а планираните количини се определуваат согласно член 8 од овој Тарифен систем.

III. РАСПРЕДЕЛБА НА РЕГУЛИРАНИОТ МАКСИМАЛЕН ПРИХОД ПО ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ

Член 5

- (1) Регулиран максималниот приход на операторот на системот за пренос се распределува на тарифните елементи за капацитет и количини природен гас на следниот начин:

$$N_t = N_{t,C} + N_{t,Q}$$

каде што:

N_t	- регулиран максимален приход на операторот на системот за пренос на природен гас за периодот t	[денари]
$N_{t,C}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет за периодот t	[денари]
$N_{t,Q}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифниот елемент за пренесени количини на природен гас за периодот t	[денари]

$$N_{t,C} = K_C \cdot N_t$$

$$N_{t,Q} = (1 - K_C) \cdot N_t$$

каде што:

K_C - коефициент за распределба на регулираниот максимален приход на тарифните елементи за капацитет и количини

- (2) Коефициентот K_C го утврдува Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија (во понатамашниот текст: Регулаторна комисија за енергетика) во износ од:

Година на примена на овој Тарифен систем t	t	$t+1$	$t+2$	$t+3$	$t+4$	$t+5$
Предложена вредност на K_C	0	15	30	45	60	75

Член 6

Делот од регулираниот максимален приход кој што е распределен на тарифните елементи за капацитет, се распределува на точките на влез и на точките на излез од системот за пренос на природниот гас на следниот начин:

$$N_{t,C,en} = 0,5 \cdot N_{t,C}$$

$$N_{t,C,ex} = 0,5 \cdot N_{t,C}$$

каде што:

$N_{t,C}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет за период t	[денари]
$N_{t,C,en}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет на точките на влез за период t	[денари]
$N_{t,C,ex}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет на точките на излез за период t	[денари]

IV. ТАРИФИ И НАДОМЕСТОЦИ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС

Член 7

- (1) Надоместокот за пренос на природен гас го плаќаат сите корисници на системот.
 (2) Надоместокот за пренос на природен гас што се состои од:

- 1) надоместок за гарантиран капацитет во точките на влез и на излез што се пресметува врз основа на договорениот капацитет на потрошувачот во точките на влез и на излез и тарифите за капацитет во точките на влез и на излез, независно од количината на потрошен природен гас

$$NGC_{en,t,i} = TC_{en,t} \cdot GC_{en,t,i}$$

каде што:

$NGC_{en,i}$	- надоместок за гарантиран капацитет во точките на влез за даден период t што го плаќа корисникот i	[денари]
$TC_{en,t}$	- тарифа за капацитет во точките на влез за даден период t	[ден/ m^3 /период]
$GC_{en,t,i}$	- гарантиран капацитет во точките на влез за даден период t	[m^3 /период]

$$NGC_{ex,t,i} = TC_{ex,t} \cdot GC_{ex,t,i}$$

каде што:

$NGC_{ex,i}$	- надоместок за гарантиран капацитет во точките на излез за даден период t што го плаќа корисникот i	[денари]
$TC_{ex,t}$	- тарифа за капацитет во точките на излез за даден период t	[ден/ m^3 /период]
$GC_{ex,t,i}$	- гарантиран капацитет во точките на излез за даден период t	[m^3 /период]

2) надоместок за пренесени количини на природен гас во точките на излез кој се определува врз основа на тарифата за пренесени количини во точките на излез и пренесените количини на природен гас во точките на излез

$$NQ_{ex,i} = TQ_{ex} \cdot Q_{ex,i}$$

каде што:

$NQ_{ex,i}$	- надоместок за пренесени количини на природен гас во точките на излез што го плаќа корисникот i	[денари]
TQ_{ex}	- тарифа за пренесени количини во точките на излез	[ден/ m^3]
$Q_{ex,i}$	- пренесените количини на природен гас во точките на излез што го плаќа корисникот i	[m^3]

- (3) Надоместокот за гарантиран капацитет во точките на влез и на излез се пресметува според договорениот капацитет на корисникот на системот, а се плаќа распределено на месечно ниво за резервации на годишно и квартално ниво. За резервации на месечно и дневно ниво се плаќа во месецот $M+1$ за резервации во текот на месец M .
- (4) Надоместокот за пренесени количини на природен гас се пресметува според потрошената количина на природен гас во текот на еден календарски месец и се плаќа месечно.

Член 8

- (1) За година Γ , операторот на преносниот систем го определува договорениот капацитет за системот во точките на влез и на излез врз основа на договорените резервации на корисниците на системот за гарантиран капацитет во точките на влез и на излез.
- (2) Податоците потребни за определување на договорениот капацитет по точките на влез и на излез за годината Γ од став (1) на овој член, операторот на преносниот систем ги добива најдоцна до 15 ноември од годината $\Gamma-1$ од сите корисници на системот, вклучително:
  - 1) потрошувачите што самостојно учествуваат на пазарот на природен гас,
  - 2) снабдувачите во име на директните потрошувачи кои што не учествуваат самостојно на пазарот на природен гас,
  - 3) трговците со природен гас и
  - 4) операторите на дистрибутивните системи приклучени на преносната мрежа.
- (3) Во случај на некомплетни и недоволни податоци за договорен капацитет за системот во точките на влез и на излез, операторот на системот за пренос ќе ги определи капацитетите врз основа на историски податоци и податоци за планирани капацитети, а ќе се одобрат од Регулаторната комисија за енергетика.
- (4) За година Γ , операторот на системот за пренос ја определува планираната потрошувачка на природен гас, по точките на излез врз основа на договорените капацитети, историската

потрошувачка и планираните количини од страна на операторот и потрошувачите, а одобрена од Регулаторната комисија за енергетика.

Член 9

- (1) Тарифите за пренос се пресметуваат со примена на Методологијата содржана во Прилог I којшто е составен дел на овој Тарифен систем.
- (2) Регулаторната комисија за енергетика со одлука ги утврдува тарифите за капацитети за период од една календарска година.
- (3) Тарифите определени за период од една година се трансформираат во тарифи на квартално, месечно и дневно ниво со примена на однапред определени коефициенти, утврдени во Прилогот I којшто е составен дел на овој Тарифен систем.
- (4) Пресметка на тарифите за капацитети се врши врз основа на делот од одобрениот приход за пренос на годишно ниво кој што се обезбедува преку тарифите за капацитет, и договорените капацитети за годината.
- (5) Тарифата за пренесени количини по точки на излез се врши врз основа на делот од одобрениот приход кој што се обезбедува преку тарифата за количини, и планираната потрошувачка на природен гас согласно член 4, став (3) од овој Тарифен систем.
- (6) Тарифите за капацитети се определуваат одделно за точките на влез и за точките на излез. Делот на приходот кој се надоместува преку тарифата за капацитет по точки на влез и делот од приходот кој се надоместува преку тарифата за капацитет по точки на излез се утврдува согласно Прилогот I којшто е составен дел на овој Тарифен систем.

V. ФАКТУРИРАЊЕ НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ

Член 10

- (1) Надоместокот за користење на преносниот систем операторот на преносниот систем го фактурира со месечни фактури на корисниците на системот за пренос на природен гас.
- (2) За новите точки на влез и на излез на преносниот систем, надоместокот за користење на преносниот систем се пресметува во согласност со член 7 од овој Тарифен систем, почнувајќи од месецот кога почнува испораката на природен гас во тие точки.
- (3) Во фактурите од ставот (1) на овој член операторот на преносниот систем е должен одделно да го искаже надоместок за користење за системот за пренос разделен на надоместок за капацитет и надоместок за пренесени количини.

Член 11

- (1) Пресметката на пренесените количини по точки на излез се врши врз основа на мерените количини на преземен природен гас во точките на излез.
- (2) Снабдувачите со природен гас ги доставуваат следниве податоците за своите потрошувачи до операторот на преносниот систем:
  - 1) месечна потрошувачка на природен гас за директните потрошувачи што не настапуваат самостојно на пазарот на природен гас, поединечно за секој потрошувач,
  - 2) месечната потрошувачка на дистрибутивните потрошувачи, групирани по дистрибутивни системи.

- (3) Операторите на дистрибутивните системи ги доставуваат податоците за месечната потрошувачка за дистрибутивните потрошувачи до снабдувачите според договорите за снабдување.
- (4) Операторите на дистрибутивните системи се должни најдоцна до истекот на петтиот ден од секој месец да ги достават податоците од ставот (3) на овој член до операторот на преносниот систем, односно до снабдувачите.
- (5) Снабдувачите се должни најдоцна до десеттиот ден од секој месец да ги достават податоците од ставот (2) на овој член до операторот на преносниот систем.

VI. УТВРДУВАЊЕ НА ТАРИФИТЕ

Член 12

Определувањето на тарифите за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас е составен дел од барањето за одобрување на регулирани тарифи согласно Правилникот за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на природен гас, организирање и управување со пазарот на природен гас и дистрибуција на природен гас.

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 13

- (1) Определувањето на тарифите за пренос на природен гас за периодот од 01.01.2019 година до 31.12.2019 година се врши во согласност со Прилог III којшто е составен дел на овој Тарифен систем.
- (2) За периодот од 01.01.2019 година до 31.12.2019 година, според карактеристиките и динамиката на користење на преносниот систем, се утврдуваат следните категории на потрошувачи:
  - 1) производители на топлинска и електрична енергија од комбинирани постројки во кои едновременно и во еден процес се произведува електрична и топлинска енергија и/или механичка енергија,
  - 2) производители на топлинска енергија и индустриски потрошувачи, и
  - 3) останати потрошувачи со потрошувачка на природен гас во претходната година помала од 150.000 Nm³.
- (3) Односот на тарифата за пренос на природен гас за категориите на потрошувачи од ставот (2) на овој член изнесува: 1 : 1,1 : 1,15 соодветно.
- (4) На носителите на лиценци за комбинирано производство на електрична и топлинска енергија за потрошените количини во период од 01.05.2019 до 30.09.2019 година, операторот на системот за пренос на природен гас може да ја намали тарифата за вршење на дејноста пренос на природен гас до 50% од определените со соодветната Одлука за 2019 година.

Член 14

- (1) Членовите од 1 до 12 и Прилог I, Прилог II и Прилог IV од овој Тарифен систем се применуваат од 1 јануари 2020 година.
- (2) Со денот на влегувањето во сила на овој Тарифен систем, престанува да важи Тарифниот систем за пренос на природен гас („Службен весник на Република Македонија“ бр.19/13).

Член 15

Овој Тарифен систем влегува во сила со денот на донесувањето, а се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01- 2447/1

24 декември 2018 година

Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Марко Бислимоски

ПРИЛОГ I

Пресметка на тарифите за пренос на природен гас

1. Видови на договорени капацитети

За секоја календарска година, операторот на системот за пренос, по одобрување на РКЕ ги одредува договорените резервации за гарантиран капацитет, точка на влез и на излез и по продукт на резервација (капацитет за година, квартал, месец или ден), а исто така и годишните планирани пренесени количини на природен гас во точките на излез во согласност со член 8 од овој Тарифен систем.

Договорените резервации за гарантиран капацитет, се искажуваат во $m^3/ден$ и се означуваат како што е тоа прикажано во Табелата 1 од овој Прилог:

Табела 1 – Договорените резервации на гарантиран капацитет по тип на продукт на резервација, $m^3/ден$

Период на резервација	година	квартал	месец	ден
Капацитет во точка на влез	aC_{en}	qC_{en}	mC_{en}	dC_{en}
Капацитет во точка на излез	aC_{ex}	qC_{ex}	mC_{ex}	dC_{ex}

2. Коефициенти за определување на квартални, месечни и дневни тарифи во точките на влез и излез од системот за пренос на природен гас

Договорените резервации на капацитети во точките на влез и излез се понедерирани со коефициентите k по тип на продукт како што е тоа наведено во Табелата 2:

Табела 2 – Коефициенти k за тарифите во точките на влез и излез, во проценти од годишните тарифи за планиран гарантиран капацитет, изразени во %

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Квартал, kq	27,5	27,5	27,5	20,5	20,5	20,5	15,5	15,5	15,5	20,5	20,5	27,5
Месец, km	10,4	10,4	5,2	5,2	5,2	2,25	2,25	2,25	5,2	5,2	10,4	10,4
Ден, kd	0,38	0,38	0,19	0,19	0,19	0,08	0,08	0,08	0,08	0,19	0,38	0,38

Примената на наведените коефициенти ќе започне откако во системот за пренос на природен гас ќе се појави загушување. До тогаш истите се со вредност $kq = 25\%$, $km = 8,3\%$ и $kd = 0.27\%$.

3. Вкупен пондериран договорен годишен капацитет

3.1 Вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на влез во системот

Вкупниот пондериран договорен годишен капацитет во точките на влез во системот се пресметува на следниот начин:

$$aC_{p,en} = aC_{en} + \frac{(qC_{en} \cdot kq + mC_{en} \cdot km + dC_{en} \cdot kd)}{100}$$

каде што:

$aC_{p,en}$	- вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден/година]
aC_{en}	- годишен договорен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден/година]
qC_{en}	- квартален договорен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден/квартал]
mC_{en}	- месечен договорен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден/месец]
dC_{en}	- дневен договорен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден]

3.2 Вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на излез во системот

Вкупниот пондериран договорен годишен капацитет во точките на излез во системот се пресметува на следниот начин:

$$aC_{p,ex} = aC_{ex} + \frac{(qC_{ex} \cdot kq + mC_{ex} \cdot km + dC_{ex} \cdot kd)}{100}$$

каде што:

$aC_{p,ex}$	- вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на излез од системот	[м3/ден/година]
aC_{ex}	- годишен договорен капацитет во точките на излез од системот	[м3/ден/година]
qC_{ex}	- квартален договорен капацитет во точките на излез од системот	[м3/ден/квартал]
mC_{ex}	- месечен договорен капацитет во точките на излез од системот	[м3/ден/месец]
dC_{ex}	- дневен договорен капацитет во точките на влез во системот	[м3/ден]

4. Годишна тарифа за капацитет

4.1 Годишна тарифа за капацитет во точките на влез

Годишната тарифа за капацитети во точките на влез во преносниот систем се пресметува на следниот начин:

$$aT_{c,en} = \frac{N_{t,c,en}}{aC_{p,en}}$$

каде што:

$aT_{c,en}$	- годишна тарифа за капацитет во точките на влез	[MKD/м3/ден]
$N_{t,c,en}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет на точките на влез	[денари]
$aC_{p,en}$	- вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на влез во системот	[м3/месец/година]

4.2 Годишна тарифа за капацитет во точките на излез

Годишната тарифа за капацитети во точките на излез од преносниот систем се пресметува на следниот начин:

$$aT_{c,ex} = \frac{N_{t,c,ex}}{aC_{p,ex}}$$

каде што:

$aT_{c,ex}$	- годишна тарифа за капацитет во точките на излез	[MKD/m ³ /ден]
$N_{t,c,ex}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифните елементи за капацитет на точките на излез	[денари]
$aC_{p,ex}$	- вкупен пондериран договорен годишен капацитет во точките на излез во системот	[m ³ /месец/година]

4.3 Тарифи за капацитет за квартал, месец и ден

Тарифите за капацитет за квартал, месец и ден се изведени со множење на годишните тарифи, $aT_{c,en}$, $aT_{c,ex}$ со коефициентите k од Табела 2.

5. Тарифа за пренесни количини на природен гас во точките на излез од преносниот систем

Тарифата за пренесни количини на природен гас во точките на излез од преносниот систем се пресметува на следниот начин:

$$T_{q,ex} = \frac{N_{t,q}}{Q_{ex}}$$

каде што:

$T_{q,ex}$	- тарифа за пренесени количини во точките на излез	[ден/m ³]
$N_{t,q}$	- дел од регулираниот максимален приход кој што се распределува на тарифниот елемент за пренесени количини на природен гас	[денари]
Q_{ex}	- планирани количини на потрошувачка на природен гас во точките на излез од системот на природен гас	[m ³]

6. Тарифа за прекинлив капацитет

Операторот на системот за пренос на природен гас ќе доделува прекинлив капацитет само во услови откако ќе се искористи гарантираниот капацитет.

Годишната, кварталната и месечната тарифа за прекинлив капацитет е еднаква на годишната, кварталната и месечната тарифа за гарантиран капацитет.

Дневната тарифа за прекинлив капацитет е помала за 50% од дневната тарифа за непрекинлив капацитет.

ПРИЛОГ II

Пресметка на тарифата за организирање и управување со пазарот на природен гас

Тарифата за користење на пазарот на природен гас се пресметува за секој регулиран период како количник помеѓу регулираниот приход на операторот на пазарот на природен гас, одобрен од Регулаторната комисија за енергетика и планираната потрошувачка на природен гас во Република Македонија за истиот период.

ПРИЛОГ III

1. Просечна пресметковна тарифа

Просечната пресметковна тарифа се определува врз основа на следната формула:

$$T_q = \frac{N_t}{Q_t}$$

каде што:

T_q	- просечна тарифа за пренос на природен гас	[ден/м ³]
N_t	- одобрен приход за операторот на системот за пренос на природен гас за годината t	[денари]
Q_t	- планирани количини на потрошувачка на природен гас за годината t	[м ³]

2. Тарифа за пренос на природен гас за потрошувачите од одредена категорија

Тарифата за пренос на природен гас за потрошувачите од категоријата j се определува врз основа на следната формула:

$$T_{q,j} = c_{q,j} \cdot T_q$$

каде што:

$T_{q,j}$	- тарифа за пренос на природен гас што ја плаќаат потрошувачите од категоријата j во годината t ,	[денари/м ³]
$c_{q,j}$	- релативен коефициент за потрошувачите од категоријата j определен како однос помеѓу просечната тарифа за пренос и збирот од производите помеѓу тарифниот сооднос дефиниран во член 13 од овој Тарифен систем и поединечниот удел на одделните тарифни категории,	
T_q	- просечна тарифа за пренос на природен гас,	[ден/м ³]
$j = 1, 2, 3$	- број на категорија на потрошувачи дефиниран во член 13 од овој Тарифен систем.	

Тарифите за пренос пресметани врз основа на овој Прилог се заокружуваат на четири децимални места и во себе не го вклучуваат данокот на додадена вредност.

ПРИЛОГ IV

ПОДАТОЦИ ЗА ПЛАНИРАНА МЕСЕЧНА ПОТРОШУВАЧКА НА ПРИРОДЕН ГАС

Ред.бр.	ПОТРОШУВАЧИ	Година									
		20..		20..		20..		20..		..	
		Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³	Број	м ³
	ВКУПНО										

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 7, а во врска со член 29, став (1) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија пристапи кон изработка на Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас.

Со овој Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас се уредува начинот на пресметка на надоместоците што потрошувачите треба да ги платат за користење на системот за пренос на природен гас, како и начинот и условите за пресметка и утврдување на тарифите за организирање и управување со пазарот на природен гас.

На 16 ноември 2018 година Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија на својата веб страна објави Предлог - Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас, како и соопштение со кое ги повика сите заинтересирани страни да достават по електронски пат, на официјалната е-меил адреса: erc@erc.org.mk, свои сугестии, забелешки и предлози, најдоцна до 7 декември 2018 година, по однос на Предлог – Тарифниот систем. Исто така, Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија го достави Предлог – Тарифниот систем и до Секретаријатот на Енергетската заедница за увид и забелешки. Заклучно со 7 декември 2018 година беа доставени забелешки од АД ГА-МА – Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје и од Секретаријатот на Енергетската заедница.

Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија со Решение број 02-2213/1 од 16 ноември 2018 година свика подготвителна седница, која се одржа на 7 декември 2018 година и на која предмет на разгледување беше Предлог - Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас. На подготвителната седница беа поканети: членовите на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија, претставници од Макпетрол Пром-Гас ДООЕЛ Скопје, АД Макпетрол – Скопје, АД ГЕС Скопје, АД ГА-МА – Скопје, АД ЕЛЕМ – Енергетика – Скопје, АРЦЕЛОРМИТТАЛ Скопје АД, ТЕ-ТО АД Скопје, МАКСТИЛ АД Скопје, МЕР АД Скопје, ДТИРЗ, ФЗЦ 11ти Октомври – Куманово, ЈП “КУМАНОВО – ГАС” – Куманово, АД Пивара – Скопје, АД Алкалоид–Скопје, Кабинетот на Заменик Претседателот на Влада на РМ задолжен за економски прашања, Министерството за економија, Комисијата за заштита на конкуренција, Стопанската комора на Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија, Советот за заштита на потрошувачите и Организацијата на потрошувачи на Македонија.

На 7 декември 2018 година се одржа подготвителна седница на која учествуваа членовите на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија, како и претставници од Макпетрол Пром-Гас ДООЕЛ Скопје, АД Макпетрол – Скопје, АД ГЕС Скопје, АД ГА-МА – Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје, Производство на топлина БЕ ДООЕЛ Скопје, МАКСТИЛ АД Скопје, МЕР АД Скопје, ДТИРЗ, ЈП “КУМАНОВО – ГАС” – Куманово, Министерството за економија и Стопанската комора на Македонија. На подготвителната седница од страна на присутните беа дадени забелешки во однос на Предлог – Тарифниот систем.

Имајќи ги во предвид доставените забелешки во дадениот рок, забелешките дадени на подготвителната седница од страна на заинтересираните страни, како и забелешките доставени од Секретаријатот на Енергетската заедница, Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија изработи текст на Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас, како предлог за донесување.

Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија на седницата одржана на ден 24 декември 2018 година донесе Тарифен систем за пренос на природен гас и организирање и управување со пазарот на природен гас.